

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 250 (3250)

СЕРЕДА, 31 грудня 2003 року

З НОВИМ — 2004!

Колаж Анастасії СИРОТКІНОЇ

Дід Мороз о цій порі невтомно ходить–бродить по всяких усюдах, щоб привітати нас зі святом. Але врешті він повертається додому. Діду теж треба відпочити! Щоб побачити його вдома — зазирніть на 6–ту сторінку.

Наш сьогоднішній герой — Дід Мороз (Юрій Борисьонок) — розповість чимало кумедних новорічних історій.

Новорічне вітання Голови Верховної Ради України Володимира ЛИТВИНА українському народові

Дорогі співвітчизники!

Усе своє життя, з малих літ та від найперших вражень, ми любимо, пам'ятаємо і нетерпляче виглядаємо свято, коли над землею займається світанок нового року. Воно несе з собою повінь світлих і чистих почуттів, дає можливість нам відійти душею від плину буднів, навертає до високих і нетлінних людських цінностей — тепла родинного вогнища, уваги та милосердя до ближнього, бажання жити в добрі і творити добро.

Так само одвічні й неповторні хвилювання і надії, з якими люди вдивляються у ще повиту серпанком невідомості далечінь. Бо це завжди сподівання на краще, на успіх та вдачу, втілені у традиційному побажанні: з новим щастям!

Прихід кожного року дарує нам і можливість з особливою силою осягнути свій родовід, відчути кровну єдність з народом, причетність до його справ, здобутків і втрат, радощів та турбот. І таку ж синівську відповідальність за все, що чекає країну надалі.

Водночас за всієї своєї святковості цей рубіж вимогливо нагадує нам про час, що є найбільшим учителем — як був для наших попередників і буде для наступників. Учителем у тому розумінні, що він і підносить уроки, і екзаменує їх засвоєння та реалізацію завдань, які постають перед кожною епохою і кожним поколінням.

За порогом між прожитим роком та роком прийдешнім перегортається й відходить у минуле ще одна сторінка з великої і величної книги життя.

Людям не дано ні відкривати, ні закривати цю книгу за своєю волею. Але в їхніх силах примножувати лік вписаних до неї вагомих, яскравих і непідвладних забуттю рядків.

Для нас напрями та орієнтири докладання спільних зусиль нині зосереджуються на побудові такого суспільства, такої держави, де найвищою цінністю, центром уваги і турботи були б саме людина, її сім'я. Суспільства і держави, яким єдність та згуртованість, економічна міць і міжнародний авторитет давали б можливість гідно існувати та динамічно розвиватися сьогодні і бути впевненими у майбутньому.

Ці перспективи реальні і досяжні, хоча даються вони нелегко і непросто, народжуються у напрузі, тривогах та болях. Але народжуються й утверджуються наперекір усьому.

Мистецтво жити і добиватися свого завжди було невіддільне від уміння дивитися вперед, від усвідомлення вивіреної всім історичним досвідом істини: щоб дійти до мети, треба насамперед іти.

Ті, хто керується таким принципом, цінують не лише кожний рік, а й кожний день. Нині ціна часу зростає стократ: маємо сповна віддавати його облаштуванню своєї країни і свого буття.

Це означає насамперед, що вищий сенс наших помислів та діянь у любові до Вітчизни, прагненні бути їй корисним і жити для неї — прагненні, грунтованому на вірі у власні сили і можливості.

Віддане служіння загальному благу — ключова, засадна складова щастя, якого ми зичимо собі і всім добрим людям у новому році. А єдино можливий, єдино правильний шлях до нього пролягає через працю і наполегливість, через протидію всьому, що стоїть на заваді порозумінню, довірі і злагоді в суспільстві, нарощуванню енергії його зростання.

Бажаю, щоб для нас, шановні співгромадяни, це був шлях обов'язку і честі, а для нашої матері-України — шлях злету, слави і процвітання.

З Новим роком і Різдвом Христовим! Нехай увійдуть з цими святами у ваші оселі і ваші серця мир, спокій і достаток. Нехай щедрим ужинком порадують кожного і всіх разом життєва, трудова і духовна ниви.

У НОМЕР

Подарунок від Президента

Нинішні новорічні свята запам'ятаються дев'ятирічному Богданові Гончару та його п'ятьом братикам і сестричкам із села Григорівка Пологівського району Запорізької області здійсненням їхньої давньої мрії. Свого часу Богдан написав листа Президентові. У ньому хлопчик познайомив главу держави зі своєю багатодітною родиною, розповів про тата, котрий, працюючи слюсарем у місцевій агрофірмі, сам піклується про дітей, бо їхня мама померла. А наостанок Богдан попросив подарувати йому велосипед.

Нещодавно в оселі Гончарів побував голова Запорізької облдержадміністрації Володимир Березовський, який за дорученням Президента України вручив Богданові омріяний подарунок.

«Хто працює — той панує»

Цими словами Міністр транспорту України Георгій Кірпа у переддень Нового року підсумував результати будівництва доленосного об'єкта — Сихівського шляхопроводу.

Начальник Львівської залізниці Богдан Піх відрапортував про здачу в експлуатацію основної частини споруди. Довгобуд, що простоював упродовж майже 15 років, було завершено зусиллями залізничників за 100 днів. На сьогодні освоєно 29,5 мільйона гривень. Шестирядний рух транспорту забезпечить швидкісне сполучення Сихівського житлового масиву з центральною частиною Львова.

ВВП ЄЕП ЕС yes! USA ТУЗЛА ім EXPORT 2003 УКРАЇНА 2003

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Сьогодні вся газета — немовби маскарад: хто за якою маскою — вгадай, і будеш рад!

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Леонід Кучма має право стати Президентом утретє

Конституційний Суд, очевидно, вирішив не псувати нікому настрій напередодні Нового року, а тому оприлюднені вчора рішення напрочуд позитивні для Президента України та київського міського голови.

Своїм рішенням КС у справі за поданням Президента України та 56 народних депутатів підтвердив правомірність перебування на посаді голови Київської держадміністрації 65-річного Олександра Омельченка, бо на посадову особу, яка є київським міським головою і одночасно головою Київської міської державної адміністрації, не поширюються вимоги про граничний вік перебування на державній службі.

Водночас КС оприлюднив рішення, за яким нинішній глава держави Л. Кучма отримав право обиратися на посаду Президента у 2004 році. Зокрема, КС зазначив, що положення частини третьої статті 103 Конституції України, за яким одна й та сама особа не може бути Президентом України більш як два терміни поспіль, треба розуміти так, що це положення поширюється лише на осіб, яких обирають на пост Президента України після набуття чинності Конституцією України 1996 року. Отже, особа, яку вперше було обрано Президентом України за чинною Конституцією України у 1999 році, має право балотуватися на чергових виборах Президента України у 2004 році.

Імена лауреатів названо

Рада Фонду інтелектуальної співпраці «Україна — XXI століття», яку очолює відомий науковець і політик народний депутат України Богдан Губський, назвала імена лауреатів премії імені Володимира Вернадського за 2003 рік та своїх нових довічних стипендіатів. Цих нагород ось уже четвертий рік поспіль удостоюються знані науковці, організатори виробництва, діячі культури і мистецтва, освітяни за значний інтелектуальний внесок у соціально-економічний та культурний розвиток України.

Цьогорічними лауреатами стали академіки НАН України хімік Сергій Андронаті, фізик Антон Наумовець, ректор Національного аграрного університету Дмитро Мельничук, член-кореспондент Академії медичних наук України завідувач дитячого відділення Інституту серцево-судинної хірургії імені Миколи Амосова Михайло Зіньковський, міністр транспорту України Георгій Кірпа, народні артисти України Анатолій Паламаренко та композитор Євген Станкович.

Когорту довічних стипендіатів фонду нинішнього року поповнили народний артист України Борислав Брондуков, професор Прикарпатського університету імені Василя Стефаника доктор фізико-математичних наук Іван Климишин, професор Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор філології Алла Коваль, академік НАН України Олексій Созінов та поет-пісняр Михайло Ткач.

Цьогорічних лауреатів та стипендіатів фонд «Україна — XXI століття» та столична громадськість урочисто вшанують у лютому — в день народження фонду.

З НОВИМ РОКОМ!

Фото Укрінформу.

Українські миротворці в Сьєрра-Леоне

теж святкуватимуть Новий рік і Різдво. В Африці розташування 4-го окремого ремонтно-відбудовчого батальйону Збройних Сил України, дислокованого в селищі Хейстинг, прикрашатимуть місцеві ялинки — африканські хвойні дерева в святковому оздобленні. Вільний від чергувань особовий склад дивитиметься культурно-розважальну програму. А з Новим роком миротворців поздоровить командир батальйону — полковник Юрій Могилевець разом з Дідом Морозом і Снігуронькою, роль якої виконає місцева темношкіра дівчина. На святковому столі в миротворців будуть українські й африканські страви.

На знімку: українські миротворці прикрашають ялинку на березі Атлантичного океану.

Фото Укрінформу надано прес-службою Міноборони України.

ФОТОФАКТ

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

У Києві на майдані Незалежності, поруч із новорічною ялинкою, відбулася громадсько-правозахисна SOS-акція на захист прав людини в Україні. Організатор акції — ініціативна група «Закон і справедливість» за підтримки Громадського комітету національної безпеки України.

Ракетна міць, помножена на нуль

У моєму рідному Теофіполі гостросюжетні, хоча в них немає художнього домислу — лише гола логіка «життєвої прози», — книжки Анатолія Беня передають з рук у руки, наче листівки на окупованій території. Окупований насамперед «незалежними» телеканалами, які з ранку до ночі «гіпнотизують» людей «темниковими» коментарями... «Коли вийде нова книжка Беня?» — таким запитанням зустрічали мене й останнього разу. Я рада повідомити землякам, а заодно всім читачам «Голосу України», що Анатолій не підвів сподівань своїх щирих прихильників і приготував їм — цього разу у співавторстві з екс-контррозвідником полковником Петром Творуном, що посилює доказовість написаного, — новорічний подарунок. Звичайно, як ви здогадалися, це не святкова казка і не легке детективне чтиво. Четверта книжка із серії «Правди і суду!» — «$пецоперація «Нульовий варіант» присвячена темі, яку наш колега протягом кількох років досліджував у «ГУ». Пам'ятаєте серію матеріалів «Капітуляція»: хто і як обеззброїв третю у світі ракетно-ядерну державу Україна?

Книжковий варіант, як і газетний, ґрунтується на матеріалах депутатського об'єднання «Антимафія» та викривальних публікаціях ЗМІ (до речі, книжка присвячена одному із засновників «Антимафії» екс-парламентарію підполковникові Анатолію Єрмаку, який на початку цього року загинув в автокатастрофі). Аналіз здобутих документів, фактів, цифр перетворив «$пецоперацію» на великомасштабне журналістське розслідування, яке не тільки ставить «стовпові» запитання, а й дає переконливу відповідь на них. Якщо ви хочете дізнатися, хто з державних посадовців причетний до «КАПУТоляції» Батьківщини, ким насправді є нинішні «герої України» — могильники нашої оборонної міці, кому перепали «ракетні» гроші, чому ми знищили ракетоносії, здатні виводити на орбіту не лише військові, а й мирні вантажі, навіщо пустили димом і пилюгою унікальні інженерні споруди — шахтно-пускові установки, чим займаються викинуті на вулицю висококпрофесійні спеціи, — читайте «Нульовий варіант». Навіть оптимізм офіційної спецпропаганди не розвіє усвідомленої гіркоти «$пецоперації»: якою була Україна на початку своєї незалежності і на що перетворилася в результаті добровільної капітуляції.

Ми вітаємо колегу з новою книжкою і бажаємо короткого шляху до сердець читачів.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Так історично склалося — наприкінці року підбивати підсумки: що відбулося, що вдалося і що не збулося. Кожна людина, можливо навіть підсвідомо, аналізує свої досягнення і поразки. Напевно тому напередодні новорічних свят у квартирах, офісах, на підприємствах і в душах панує своєрідний творчий неспокій. Читачам, друзям, прихильникам нашої газети ми запропонували згадати рік минулий і назвати:

1. ***Радість року***
2. ***Гидоту року***
3. ***Гордість року***

Радість і гордість

Народний артист України Богдан Ступка, художній керівник Національного театру імені Франка:

— **Радість року?** Для театру головна радість —прем'єра, а їх у нас: на великій сцені «Божественна самотність», «Цар Едіп», «Ревізор», «Ех, мушкетери мушкетери!», на малій сцені «Каїн», «Прем'єра», «Зачарована Десна». Отже, було аж сім радостей!

А гидота року? Це, мабуть, теж було, але я всім і все прощаю!

Гордість? Цими днями в нашому театрі «Новий канал» проводив акцію «Гордість країни». Зібрали талановитих людей, які просто роблять свою справу, не вдаючись до різних спекулятивних ігрищ. Зворушувало те, що у нас таких людей ще багато, і тут справді є чим гордитися...

(Продовження на сторінках газети).

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

Уявіть собі: новорічний бал-маскарад у Верховній Раді. Як і годиться — з хороводами та піснями довкола ялинки, карнавальними костюмами, Дідом Морозом та Снігуронькою... Цікаво, який образ та маску обрав би собі кожен депутат? А які маски можна побачити в українському парламенті щодня? — запитала наш кореспондент у деяких відомих політиків: лідерів партій, депутатських фракцій та груп.

Юрій КОСТЕНКО, лідер Української народної партії:

— Я дуже страждаю від того, що в парламенті змушений ходити в костюмі з краваткою, тому одягнув би свої улюблені джинси, сорочку та альпіністську куртку.

Вважаю, що впродовж свого політичного життя я жодного разу не намагався одягнути якусь маску. Тим, можливо, й пояснюється моє політичне довголіття і довіра виборців. Хоча в парламенті справді є багато різних облич-масок, а в очах депутатів відсутній природний блиск. Здебільшого маски в парламенті — це нещирість, вдавана веселість чи вдаваний спокій, або відстороненість. Але під час блокування трибуни депутати стають тими, ким є насправді. З одного боку, це ніби негарно, але в екстремальних ситуаціях завжди проявляється справжнє нутро і обличчя людини, її справжні очі. Зробіть тоді фотознімки й побачите, хто є хто.

Коли тепло шкодить

У КОМІТЕТАХ ВР

За кілька годин — Новий рік. За кілька днів — Різдво Христове. А що за вікнами? Весна, осінь? А ще двадцять—тридцять років тому, пригадують старі люди, у цей час тріщали морози, на вулицях були снігові замети. Де ж ти нині, справжня зимонька-зима?

Наш Держгідромет повідомляє: протягом останніх ста років температура на планеті підвищилася на 0,4—0,6 градуса за Цельсієм. І якщо й далі триватиме така зміна клімату, то протягом наступного століття температура може підвищитися аж на 6 градусів.

Ой, як гарно буде, зрадіє хтось! Марно радіти. Бо тоді зросте кількість небезпечних гідрометеорологічних явищ — повеней, засух — можуть навіть геть зникнути окремі країни — їх затоплять води Льодовитого океану.

Причиною потепління на планеті фахівці багатьох країн світу вважають збільшення кількості штучно вироблюваного людством тепла і впливом так званих парникових газів. Протидіяти цьому явищу можна, лише зменшуючи викиди шкідливих газів, застосовуючи енергоефективні та альтернативні джерела енергії, запроваджуючи прогресивні технології, тобто механізми чистого розвитку. Пропонується використовувати так звані гнучкі технології — це можливість торгівлі квотами на викиди парникових газів.

Ці й інші запобіжні заходи потеплінню клімату передбачено світовою угодою — Кіотським протоколом. Україна підписала його ще 15 березня 1999 року, чим підтвердила послідовність своїх дій у розв'язанні глобальних екологічних проблем та свій курс на євроінтеграцію.

Ратифікація протоколу дала б можливість уже давно запустити в дію низку ефективних заходів. Хай декотрі з них навіть економічно невигідні сьогодні, але вони конче потрібні будуть завтра. Згода парламенту підняла б статус нашої екологічної політики.

Планувалося, що Верховна Рада ратифікує Кіотський протокол 23—24 грудня. Принаймні на 14 годину 24-го було призначено прес-конференцію голови Комітету ВР з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Геннадія Руденка, заступника Міністра навколишнього природного середовища Святослава Куруленка і голови Держгідромету В'ячеслава Ліпінського. Та відома «конституційна ніч» завадила розглянути це питання. Тому організатори зустрічі із журналістами виконали лише один пункт порядку денного — розповіли про участь делегації України у роботі 9-ї Конференції сторін Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату, яка відбулася на початку грудня в Мілані. Про зацікавленість темою свідчить кількість делегацій-учасників — із 170 держав світу загалом понад 5000 осіб.

Певним сюрпризом на цьому світовому форумі була позиція двох великих країн — США і Росії. Представники неурядових організацій Америки наполягали на додатковому вивченні негативного впливу парникових газів на зміну клімату й спрямуванні коштів не на дискусії щодо цього, а конкретні заходи протидії. Росію, з її великою північною територією, ще не лякає масове потепління. Тому російська делегація доводила необхідність взяття паузи для економічної оцінки Кіотського протоколу та його впливу на майбутній розвиток держави.

На думку Геннадія Руденка, Кіотський протокол об'єднує країни світу довкола свого майбутнього. Україні необхідно ратифікувати його. Хоча, переконаний він, ратифікація і конкретна праця в цьому напрямі — це різні речі.

І все ж ратифікація, на думку учасників прес-конференції, потрібна. Коли тепер це відбудеться, важко сказати. Сподіватимемося — наступного року неодмінно.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.

За версією фахівців

Футбол. Півоборонець київського «Динамо» Валентин Белькевич став переможцем традиційного опитування, яке найавторитетніша українська спортивна газета «Команда» проводить серед футболістів і тренерів команд вищої ліги. В голосуванні брали участь 16 представників від кожного колективу (15 гравців і головний тренер). Це — 240 футболістів та 16 тренерів. В анкетах названі прізвища 77 гравців.

Белькевич набрав 461 очко (30 відсотків від загальної кількості). Першим динамівця назвали 110 опитуваних (43 відсотки), другим — 53 (21), третім —25 (10). Друге місце посів Олег Венглинський — 377 очок, третє — ще один динамівець із Кива Сергій Федоров (86 очок).

Коньков працевлаштувався

Після новорічних свят у ФК «Металург» (Донецьк) до роботи стане новий спортивний директор, 54-річний заслужений майстер спорту і заслужений тренер України Анатолій Коньков. Його досвід і знання, без сумніву, знадобляться бронзовому призерові чемпіонату країни донецькому «Металургові».

СПОРТ

Знову «всуху»

Хокей. Гельсінкі (Фінляндія). Чемпіонат світу серед юніорів (U-20). Україна—Канада. 0:10. Це третя поспіль поразка нашої команди, котра не закинула жодної шайби, а пропустила — 28! Після зустрічі з канадцями тренер української збірної Сергій Лубнін сказав: «...Між першим дивізіоном і вищим юніорським чемпіонатом — величезна відстань. Справді, ми ще не готові до змагань такого рівня. Наша команда надто слабка. Це все...»

В. Б.

З НОВИМ РОКОМ!

Мавпеня народилося перед «своїм» знаком

Упереддень року Мавпи в ялтинському зоопарку «Казка» в оливкової мавпи з красивим ім'ям Пісня народився симпатичний малюк — павіанчик-анубіс. Рухливе й веселе 300-грамове маля вже бігає по волохатій мамі, ще волохатішому суворому вожаку зграї — татусеві, заскакує на руки родичів — тітки Пінти і дядька Плея. Та одразу ж забуває свої забави, коли у вольєрі з'являються «хрещені» — директор зоопарку Олег Зубков і його дружина Оксана. Соска на пляшечці дитячої суміші «Бона» новонародженому наймиліша за все.

Фото Сергія СВІТЛИЦЬКОГО (УНІАН).

Цілі натовпи збираються привітати малюка з народженням у переддень року Дерев'яної мавпи. Вважається, він буде щасливий, якщо пригостити цих веселих звірят бананом, яблуками, морквиною чи цибулиною. Тут кажуть: щоб Новий рік був вдалий, треба вдома розвісити гілки ялини і гірлянди, адже стихією 2004 року за Східним календарем є дерево. Тому бажано оточити себе дерев'яними предметами, а під ялинку покласти найбільшу купюру, щоб «урожаїлося на гроші».

Улюблені кольори Нового року — всі відтінки зеленого, коричневого і чорний. Але весела мавпа любить строкатість, тож що барвистішим буде ваше новорічне вбрання, то цікавішим і активнішим стане грядущий рік. Хоча головне тут, звісно, не одяг і прикраси, а ваша внутрішня готовність до змін.

У центрі святкового столу варто поставити вазу з уже переліченими ласощами мавп, а ще (як вистачить грошей) — апельсинами, виноградом, ананасом. Кажуть, удачу принесуть розвішані на ялинці банани і горіхи, екзотичні карамболь чи фізаліс. Тож варто прислухатися до своєї інтуїції, більше експериментувати, тісніше спілкуватися з родичами і новими знайомими. Ті, хто вірить у новорічні прикмети, передбачають багато несподіванок і відповідно нашу швидку реакцію на них. Адже рухлива, розумна, хитра й лукава мавпа — винахідлива й оригінальна, здатна блискавично вирішувати найскладніші завдання і викрутитися з будь-якої ситуації. Вона вміє домогтися успіху. Тому, незважаючи на брехливість і ненадійність, відсутність терпіння і старанності, останні знаки зодіаку симпатизують їй. Бо мавпячі проникливість, кмітливість і ділова хватка роблять її незамінною у важливих заходах.

Загалом рік Мавпи — час винахідливих і підприємливих людей, яким сприятиме удача і радість творчості. Вірте чи ні, але, кажуть, остання передноворічна чарка принесе удачу кожному, хто її вип'є до дна з побажанням собі, рідним і друзям.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

Катерина Ващук, лідер фракції Аграрної партії України

Віддала б перевагу якомусь простому костюму. Скажімо, костюму новорічної ялинки. Пам'ятаю, як в юності довелося три роки поспіль наряджатися новорічною ялинкою. Я дуже гарно вмію і можу зшити такий костюм — виходить, як у справжньої ялинки. Тому з великим задоволенням одягла б вбрання новорічної ялинки — як добрий образ нашої багатющої матінки природи. І головне, що вона несе радість і дітям, і дорослим. Без ялинки Новорічного свята просто не буває.

Зате ми вперті та обережні

СХІДНИЙ АСТРОПРОГНОЗ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Згідно зі східним календарем Новий рік, що настає 22 січня, є роком Дерев'яної Мавпи (такий буває кожні 60 років). Усі роки Мавпи, що повторюються через 12 років, характеризуються непередбачливістю і несподіванками в політиці, економіці та культурі. Такі роки сприятливі для нових ідей. Космічні енергії стихії Дерева (чи зеленого кольору) сприяють людям з гарною інтуїцією і спонукають до колективних дій. Під впливом цих енергій люди готові на героїчні вчинки заради загального благополуччя (згадаємо перемоги Радянської Армії в 1944 році — теж рік Дерев'яної Мавпи). І в 2004 році в суспільстві будуть домінувати ідеалізм, прагнення до високих духовних принципів і загальної гармонії.

Які перспективи суспільно-політичного життя в Україні, якій за східною географічною астрологією відповідає Місячний знак Бика?

Як вважають астрологи Сходу, Бик (Україна) має власний, дуже впевнений погляд на світ і своє місце в ньому. Тому будь-які територіальні обмеження для Бика неприйнятні, він готовий завзято захищати свою землю. У рік Дерев'яної Мавпи, коли імовірність несподіванок максимальна, Бик-Україна не квапиться приймати рішення чи робити що-небудь, попередньо не вивчивши суть справи.

Бик-Україна не дуже сприйнятливий до нових ідей, і від нього важко очікувати непередбачливості навіть у рік хитромудрої Мавпи. Партнерам Україна-Бик не пробачатиме невизначеності і слабкості. Його завзятість підсилюється в рік космічних енергій стихії Дерева. Коли Бик розлючений чи розчарований, то не приховує невдоволення. Астрологи не рекомендують залякувати Бика-Україну, цим його можна лише розлютити.

На жаль, у рік Дерев'яної Мавпи Бику-Україні буде властиво недооцінювати компроміси в політиці та економіці. Його гордість заважає йому вийти з кризи шляхом невеликих відступів від правил.

Бик-Україна, особливо в рік ризику і непередбачливості, волітиме зав'язувати контакти на підставі загальних інтересів і взаємної поваги сторін. При цьому має бути ретельно обговорено всі подробиці спільної роботи з обліком усіх можливих непередбачених обставин. Не особливо довіряючи іншим, Україна-Бик завжди намагається створити собі імідж сильної й упевненої в собі держави. І справді, такого відданого і надійного союзника, як Україна-Бик, годі й шукати.

Олег ЯСТРЕБОВ.

РАДІСТЬ І ГОРДІСТЬ

Володимир, викладач корейської мови:

— **Гордістю року** можна назвати визнання нашого Інституту журналістики золотою торговою маркою року. Адже це свідчить про те, що наша праця — а значить, моя теж — не була марною. Це дає привід пишатися подвійно: як випускнику цього закладу і як викладачеві.

Радість року — те, що він завершується, на порозі нового можна сподіватися на диво. Я вірю, що наступний рік буде кращим, бо цей для мене був справді складним.

Гидота року — недописана дисертація, яку я планував завершити ще влітку. Крім обіцянок собі та зобов'язань перед керівництвом, наукові працівники не мають у нашій країні жодного стимулу для інтелектуальної праці. Найнеприємніший момент — матеріальний, адже хоч якими б актуальними й геніальними були наукові відкриття, сім'ю ними не нагодуєш. Доводиться відкладати цю роботу, щоб заробляти гроші.

Дмитро, військовослужбовець:

— **Найбільшою радістю** для мене стало те, що я одержав військове звання «майор». За нашим законодавством, похорон старшого офіцера проводять за рахунок Міноборони, з усіма почестями. Тобто за свій 31 рік життя хоча б на почесний салют заробив. Сміх сміхом, а самолюбство тішить.

Гидота року — це фактичний початок передвиборної кампанії, коли газети і телебачення одних політиків ганять на догоду іншим. Новини по телевізору дивитися практично неможливо, відразу видно, хто який канал утримує. Хотілося б усе-таки об'єктивності чи хоча б нейтральності. Народ у нас не дурний, сам розуміє, який політик чого коштує.

Гордістю року вважаю Саддама Хусейна. Попри весь негативний імідж він цього року став найзнаменитішою й найпізнаванішою людиною на планеті. Такому успіху позаздрить будь-який політик чи кінозірка.

Зимові квіти

У Нікітському ботанічному саду розквітли троянди. Особлива радість кримських садівників — цвітіння примхливих закордонних сортів: теплолюбних білих і жовтих троянд Бенкса і французької Глорії Дей. Минулою зимою вони змерзли. Ще однією сенсацією цієї зими в Нікітському ботанічному вважають цвітіння юкки — пальми, що практично ніколи не цвіте взимку — її пуп'янки не встигають розкритися через холоди. У саду сподіваються на м'яку зиму — тоді милуватися яскравим цвітінням можна буде аж до весни, **повідомляє Mignews.**

Кому «Вернісаж», а кому «Умку»

Оснастивши виробництво сучасними технологічними лініями, кондитерська фірма «ЗАО «Одеса» пропонує споживачам до новорічного та різдвяного свят немало смачних новинок. Знайшли вже своїх численних прихильників багатошарові цукерки. «Вернісаж», скажімо, випускають трьох видів — з ізюмом, курагою та м'яким грильяжем. А карамель з подвійною начинкою «Умка» вже встигла стати переможницею на всеукраїнському конкурсі. Як, до речі, й одеські шоколад «Люкс-екстра» та шоколадні цукерки «Натхнення». Зважаючи на підвищений попит, колектив фірми щодня випускає понад 100 тонн солодкої продукції, третина якої — шоколадні цукерки.

Георгій ВОРОТНЮК.

Між ударами дзвона лунає сміх

Як повідомити доброму чарівникові про свої новорічні мрії? В деяких країнах діти пишуть Дідові Морозу, Перу Ноелю, Санті та їхнім «побратимам» листи. В Японії — звіряються в малюнках, які потім кладуть під подушки...

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Удари дзвона мають відлякати всі негаразди, а сміх запросить щастя на гостину до родини. В це також вірять у Японії. Тут не почуєш звичного для нас «З новим роком, з новим щастям!». Бо новорічної ночі взагалі говорять мало. А ось ранок — час побажань. Як розповів сенсей Хіраю Хіраку, цього дня японці бажають один одному тільки одного — здоров'я. Він навіть узяв пензля, щоб намалювати відповідні ієрогліфи. Пензлик тремтів. «Це тому, що востаннє я малював ієрогліфи пензлем 50 років тому», — зізнався пан Хіраку.

А можливо, далося взнаки хвилювання. Бо пан Хіраку опинився у світі... ляльок, дитячих малюнків і мрій.

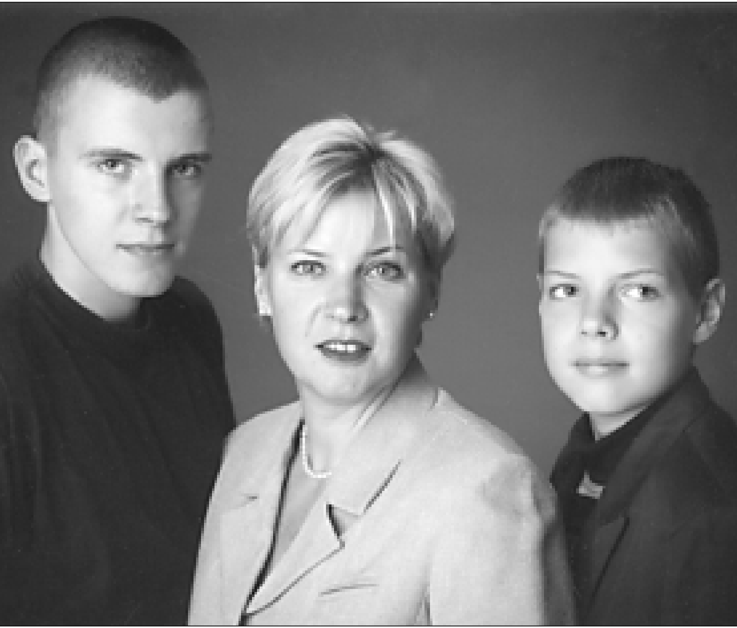
(Закінчення на 6-й стор.).

НОВОРІЧНІ ЗУСТРІЧІ З ДАВНІМИ ДРУЗЯМИ

Під зіркою любові

У своїх країнах вони — диригенти оркестру під назвою «парламент». Одна з особливостей професії цих людей — вміння відповідати на гострі політичні запитання. І цього року вони продемонстрували своє вміння, відповідаючи на запитання кореспондентів «ГУ». Сьогодні ми звернулися до них, як до друзів нашої газети, з проханням розповісти про те, яка зустріч Нового року запам'яталася найбільше, які асоціації викликають зимові свята, а також чого вони очікують від року наступного.

Щороку 31 грудня ми з подругами ходимо в лазню

Спікер Сейму Латвії Інгріда Удре:

— Моє серце давно полонив фільм «Карнавальна ніч» з молодою Гурченко. Там жінки у красивих сукнях, усі співають, відбуваються цікаві події. Напевно, тому Новий рік у мене асоціюється з карнавалом. А ще він асоціюється з... лазнею. Щороку ми з подругами вранці 31 грудня намагаємося сходити в лазню. Справжню, з парильнею, з віничком, — усе як треба. Річ у тім, що коли я була молода, у нас в квартирі не було гарячої води. Тоді і народилася ця традиція. Так що історія, яку розповіли в «Іронії долі...», мені близька і зрозуміла.

Що стосується яскравих спогадів, то вони залишилися від святкування Нового року два роки тому. Тоді у нас удома зібралося десятка півтора родичів по маминій лінії. До того ми якось більше часу проводили з родичами батька. Дуже веселилися, танцювали, співали, читали вірші по-латиськи і по-російськи. Приходив Дід Мороз. Після цього Нового року ми зустрічаємося дуже часто.

Але не варто оглядатися назад. Наступний рік буде кращий за цей! Всі стануть щасливіші, люди йтимуть назустріч одне одному і знаходитимуть у них гарне, а не шукатимуть погане. Думаю, що буде більше любові до дітей, до родини, до інших людей, до держави. Без любові дуже важко жити в цьому світі. Це не тільки кохання між чоловіком і жінкою... **Якщо ми будемо любити одне одного, земля процвітатиме. А ми цього дуже потребуємо.** Ми хочемо жити в красивій, благополучній державі, котра б вступила до Європейського союзу.

А нинішнє свято я планую зустріти в колі своїх родичів і друзів. Окрасою буде катання на гірських лижах.

На фото: Інгріда Удре з синами — старшим Акселем і молодшим Емілем.

За угорським календарем настає доба Євросоюзу

Голова Державних зборів Угорської Республіки пані Каталін СІЛІ:

— Новорічні свята — це привід підбити підсумки року, що минає. Чи вдалося досягнути поставлених цілей, які зміни пережили, що було найбільш пам'ятним, найголовнішим... Як на мене, найважливішою цього року була весна, коли угорський народ підтвердив своє прагнення і бажання вступити до Європейського союзу. Це був доленосний крок, який ще довго визначатиме майбутнє Угорщини. Тому для мене найбільшим подарунком цього року була демонстрація мудрості нашого народу.

А найяскравіші спогади залишило 31 грудня 1999 року, коли на вулицях мільйони святкуючих в одному запалі, в одному ритмі відраховували секунди, щоб потім спільною радістю, спільним святкуванням привітати 2000 рік. Саме цю єдність, це спільне чекання і спільну радість я довго не зможу забути.

Мої сподівання на наступний рік також пов'язані з Європою. Загальновідомо: для нас 1 травня наступного року стане днем, коли Угорщина набуде повноправного членства в Європейському союзі. Ми приєднаємося до спільноти. Ми всіма своїми класичними цінностями, досягненнями і традиціями збагатимо союз старого континенту. Щиро сподіваємося, що процес буде взаємний. Ми також збагатимося тим, що станемо членами великої сім'ї народів. Кордони зникнуть, і культура, наука, мистецтво народів, їхні політичні, суспільні та економічні цінності зможуть вільно поширюватися. Вони стануть загальнодоступні і служитимуть кожному народові.

За будь-яких обставин хочу провести останні години цього року та зустріти Новий рік у колі сім'ї, з друзями. **Маю надію, що вдасться відключитися на кілька годин від повсякденних думок, щоб у гарному настрої зустріти багатообіцяючий 2004 рік. Цього я також бажаю всім дорогим читачам «Голосу України»!**

Новий шанс, який дає нам життя

Маршал Сенату Республіки Польща Логін ПАСТУСЯК:

— Мені найбільше запам'ятався Новий рік у 1957-му. Я тоді отримав стипендію на післядипломне навчання у США. По дорозі туди, у Брюсселі, я мав пересісти на інший літак. Це було 31 грудня, і знайомі бельгійські студенти запросили мене на студентське святкування Нового року у Брюссельському університеті. Я вперше був за кордоном і вперше на Заході. Святковий, яскраво освітлений Брюссель справив на мене незабутнє враження, як і сердечна новорічна атмосфера.

А взагалі свято Нового року асоціюється у мене передовсім із картинами Пітера Брейгеля. Це вигляд землі, укритої снігом, прекрасні і різноманітні краєвиди, варіації навколо ефектів снігу і льоду, а особливо сатиричний образ «боротьби карнавалу з постом»...

І справді, Новий рік — це перемога над тим, що минуло, і насамперед надія на те, що буде. Новий рік — це так само, як нова книжка. Це свято додає сил, дозволяє вірити в те, що наступний рік буде кращий, що багато можна виправити, бо Новий рік — це ще один новий шанс, який дає нам життя.

Наступний рік є надзвичайно важливим для Польщі. Більшість із нас висловилася за вступ нашої країни до Євросоюзу, і такий шанс приносить нам новий рік. Сподіваюся, ми зуміємо дати собі раду в цій новій ситуації, навчимося користатися можливостями, які створить для нас належність до європейської спільноти. Я переконаний: Польща не буде вбогим родичем багатих країн Європи. Знаю, що ми можемо багато запропонувати спільній Європі, особливо — величезний людський потенціал. Я очікую, що буде створено новий світовий устрій і нову систему безпеки. Водночас сподіваюся, що членство в ЄС не змінить наших відносин із сусідами, що співпраця з Україною, яка є стратегічним партнером Польщі, розвиватиметься динамічно. **Як Маршал Сенату, котрий патронує п'ятнадцятимільйонну польську діаспору, особливі побажання успіхів передаю моїм землякам, які мешкають в Україні.**

А нинішній Новий рік зустрічатиму неподалік Гданська, у моєму виборчому окрузі, на благодійному балу, організованому Гданським університетом — навчальним закладом, з яким я пов'язаний як академічний викладач. Дохід від аукціону, що відбудеться напередодні, призначено на купівлю ліків для тяжкохворої дитини. Для цієї доброї справи виставлю на аукціон свої книжки з автографом та пам'ятки з Сенату.

На фото: Логін Пастусяк з онукою.

Підготували Володимир СТРОЙ, Наталя ФІЛІПЧУК, Яна СТАДІЛЬНА.

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

Володимир РИБАК, голова політвиконкому Партії регіонів:

— Мабуть, обрав би образ якогось казкового персонажа, котрий приносить подарунки, завжди усміхається і створює хороший настрій, щоб усі люди всміхались у відповідь. Бо, на жаль, наші люди нині дуже мало посміхаються. Щоб люди дивилися вслід і в них з'явилася надія, що настав Новий рік, і все погане залишиться позаду, а прийде краще. У році, що минув, усе-таки намітилася стабільність. Аналіз економічної ситуації у країні — зростання ВВП, обсягів виробництва, бюджет — дає підстави дивитися у 2004 рік з оптимізмом.

Щодо політичних масок... Всі ми працюємо не самі по собі, а в команді. Інколи висловлюєш і відстоюєш власну думку, а коли збираєшся в команду, з урахуванням усіх обставин, сам змінюєш чи коригуєш свою думку.

Верховна Рада — це такий політичний орган, у якому буває все. Але щоб зберегти власне обличчя, головне — не кривити душею.

Де живе Дід Мороз?

Нелегке запитання. Тим паче що з кожним роком кількість «резиденцій» Діда Мороза збільшується. Приміром, нинішнього року в Біловезькій Пущі в різьблених теремах оселили білоруського Діда, і на старий Новий рік до нього з офіційним візитом прийде російський колега з Великого Устюга. Тож не здивуюся, якщо невдовзі десь у Карпатах отримає постійну прописку і український Морозенко. Але є одне місце, яке, за загальним визнанням, є батьківщиною Діда Мороза. Це Лапландія. Рішенням ООН її з 1984 року офіційно проголошено землею Діда Мороза.

Оскільки Полярне коло далеченько від Києва, то про подробиці життя Діда Мороза—Санта-Клауса (по-фінському Йоулупуккі) «ГУ» вирішив дізнатися набагато ближче. А саме у Посольстві Фінляндії в Україні.

За кермом самі лише Санти

Почну з того, що пані посол **Лаура РЕЙНІЛЯ (на знімку)** і глава відділу преси та культури посольства пані **Єнні КОР'ЮС** відкрили мені страшну таємницю.

Виявляється, у Лапландії живе не один Санта, а цілих два! Річ не лише в тім, що одному Дідусеві не впоратися з роботою, а в тім, що фінський Дід Мороз — мандрівник. Залишати ж господарство без нагляду не годиться, тому один Санта постійно перебуває в резиденції, а другий у цей час спілкується з дітьми за межами Фінляндії. До речі, цього року «виїзний» Дідусь побував і в Україні.

І якщо наші дітлахи до питання про існування Діда Мороза ставляться з певною часткою недовіри, то фінські — на 100 відсотків вірять у нього. Та й як не вірити, адже однією з фінських традицій є обов'язкова поява Санти в кожній оселі на Різдво.

— У нашій родині доти, доки не виросла дочка, роль Діда Мороза виконував мій батько, — розповідає пані Рейніля. — Мені здається, що вона ніколи навіть не підозрювала, що в костюмі Санти виступає її рідний дід. Пізніше, коли маскарад нам уже здавався недоречним, дочка вирішила зберегти традицію і стала сама наряджатися Дідом Морозом, щоб усі члени нашої родини саме з рук «чарівника» отримували подарунки і мали змогу відповідати однаково захоплине «Є!» на традиційне запитання: «Тут є гарні діти?»

Знаєте, у нашій країні прийнято на Святвечір бути вдома, тому машин на дорогах практично немає. І тільки Санта-Клауси поспішають, щоб привітати когось зі святом. Якщо такого вечора пройтися містом, створюється враження, що потрапив у місто Дідів Морозів, котрі на максимальній швидкості прямують до святкового столу...

Козел не образа, а традиція

Отже, фінського Діда Мороза кличуть Йоулупуккі.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Його нелегке для вимови, зокрема й українців, ім'я складається з двох частин: «йоулу» — Різдво, і це зрозуміло, та «пукки» — козел... Чому саме козел? З'ясовується, колись дуже давно Різдво і Новий рік були язичницькими святами, що супроводжувалися обрядами, пов'язаними з певним божеством. Саме його і обряджали у шкури тварин. Пізніше нібито вже й Дід Мороз вдягав хутряну шубу і навіть їздив верхи на козлику.

Є ще одне припущення, чому Йоулупуккі асоціюється з кимось у шкурі тварини. Згідно з цією версією (про неї, до речі, не чули у Фінляндії) колись давно тим, хто заблукав у лісі, допомагала знайти дорогу... снігова людина. З розповідей врятованих, що стали легендами, і виник образ доброго різдвяного духа. На думку американських дослідників, котрі висунули таку версію, снігова людина — «єті» та Йоулупуккі мало не один і той самий персонаж!

Так чи інакше, давні традиції лежать в основі сучасних. Нині одягнений уже не в шкуру, а в червоний жупан Дід Мороз приносить у кожну оселю великий кошик із подарунками, і діти, як і багато сторіч тому, славлять його, влаштовуючи танок. Потім Дід Мороз розповідає, з якої далечіні він приїхав — із самої Лапландії! А це довга-довга дорога...

«Конкордом» по подарунки

«По зимових сопках біжить лисиця, хвіст якої вибиває із заметів іскри до самого неба» — це Лапландія. Вона є найпівнічнішою провінцією Фінляндії. Лапландія — це полярні ночі взимку і незахідне сонце влітку.

— Це такий величезний простір, що ти просто почу-

З НОВИМ РОКОМ!

Різдвяне сало

«Загублені у світі» — так називався матеріал, в якому «ГУ» розповідав про службу розшуку Товариства Червоного Хреста України. Після тієї публікації роботи у розшуковців побільшало. Довідавшись, що розлучені війною люди знаходять одне одного через багато десятків літ, дехто з наших читачів також вирішив розшукати своїх рідних і друзів. І хоч від моменту виходу статті минуло не так вже й багато часу, три справи вже вважаються закритими — долю людей з'ясовано. Пропонуємо вам розповідь про долю жінки, яка з допомогою «ГУ» знайшла своїх товаришок — колишніх бранок фашистського рейху.

Літо гриміло грозами, сипало зорепадами. Випускникам Устивицької десятирічки таким воно і запам'яталося... Вийдуть на берег Псла і видивляються, як у вечірньому небі народжуються зорі. Кожний шукає свою... «Нумо, Насте, заспівуй!» — озивається котрась із дівчат. І над тихим плесом лине «Ой, зійди-зійди, місяченьку...» Гарно співали дівчата й про ту, що на городі, вербу рясну; козаченька, який «копав криниченьку», або популярні тоді серед молоді «Катюшу» і «Над Амуром хмари ходять хмуро». Настя Колодяжна була серед ровесників на перших ролях. Це тепер будинок культури в Устивиці «реформували» в шинок. А тоді добра слава про сільських самодіяльних митців линула по всій Полтавщині. Голосиста і наділена непересічним артистичним хистом Настя ще школяркою виходила на сцену в ролі Оксани

з п'єси Марка Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю». Мрії-крила виносили дівчину на широкі життєві шляхи...

Страшне й до кінця не зрозуміле вчорашнім школярам слово «війна» перекреслило всі плани та задуми. Хоч вони за звичкою ще співали: «Якщо завтра війна, якщо завтра в похід — ми хоч зараз до бою готові...», та німецькі зайди вже топтали Україну. Перевертні-поліцаї як навіжені ганялися за молоддю. Жертвою однієї з облав стала і Настя. До районної поліції у Велику Багачку дівчат везли на підводах під конвоєм поліцаїв. А слідом ішли заплакані матері. Сумне, страшне видовище!

У сусідньому Миргороді на дівчат уже чекали товарні вагони. Невільників напихали в них, як оселедці в бочку. Огледілася аж у Франкфурті-на-Одері. Через тамтешній залізничний вузол удень і вночі гуркотіли потяги на Східний фронт і, звісно, у зворотному напрямку. Паровози працювали на кам'яному вугіллі. Його підвозили цілодобово. Остарбайтери розвантажували вугілля спочатку з вагонів, потім завантажували його в тендери паровозів. Робота пекельна.

— Як ставилися до невільників наглядачі? — перепитує Настя Іванівна. В її очах зблиснула сльоза. — Знесилених тяжкою працею та баландою з брукви дівчат жорстоко карали не тільки за найменшу провину, а й просто так, щоб залякати. Гестапівці, мов круки, накидалися навіть на німецьких залізничників за будь-який вияв співчуття.

Годі про ті жахи й згадувати. Вони й так їй ввижаються ночами...

Сьогодні ми не завжди знаємо справжню ціну душевного добра. А в умовах каторги на чужині навіть крапля людського співчуття була дорожча за гроші. Ось лише один, може, комусь здасться, і буденний, але для Насті Іванівни пам'ятний, приклад з її каторжного життя.

Фронт наближався до кордонів Німеччини. Фашисти шаленіли від злоби. У ніч перед Різдвом довелося працювати на вугільному складі. Сумні думки роїлися в голові. Несподівано їй принесли... посилку — невелику фанерну коробочку. «Звідки б це?» — стривожилася. Звісток з Устивиці не одержувала вже давно. Здогадувалася, що рідний край уже звільнено від окупантів. І ось раптом посилка! Дивина та й годі!.. У ній було всього-на-всього дві четвертини сала. З рожевим м'ясним прошарком та обсмаленою соломою шкуркою. Ну точнісінько, як домашнє. Такі ласощі невільницям і не снилися. По шматочку, бодай губи помастити, того делікатесу дісталося й подругам з барака. Але від кого посилка, так і не зрозуміла...

Затим були відомі з воєнної історії пекельні бої на Одері, хвилююча, зі сльозами на очах, зустріч визволителів. Бундючні хазяйчики з переляку позабігали світ за очі. Колишніх невільниць залучили до збирання урожаю на покинутих полях. Настя трохи «шпрехала» по-німецьки, й тому її призначали старшою жіночого господарського загону. В неї був навіть персональний виїзд на трофейній одноколці з кульгавим підстаркуватим кучером, який запопадливо називав її незвичним словом «пані»!

Додому добиралася попутними поїздами аж у січні 1946 року. З найближчого до Устивиці Матяшівського роз'їзду довелося брести по коліна у снігу. Гуляла хурделиця. Вітер жбурляв у лице колючі мокрі пасма. Нівечи, до того ж чоловічі, черевики на її нозі виявилися погано пристосованими для такого ходіння. Не без труднощів дісталася до названої Підлукою околиці села, де жила тітка Тетяна. Перевзулася в чоботи. І швидше до рідної хати. «Дочко!» — зойкнула мати і на мить знепритомніла! У Насті й самої якийсь невидимий клубок застряг у горлі...

Того різдвяного вечора за столом зібралася вся рідня. Тьмяно блимав каганець. До куті з узваром, скупих, переважно картопляно-капустяних, селянських ласощів розчулена мати подала шматок сала. Настя задивилася на нього і ніяк не могла відвести погляду. «Ти що? — заклопоталася ненька. — Мабуть, забула, яке домашнє сало й на смак?» А в Насті сльози з очей капають... І вона почала розповідати схожу на легенду бувальщину, як у неволі, на Різдво, сама не знає, від кого, одержала посилочку з точнісінько таким само, як лежало на святковому столі, салом.

«Е-е! Сестро!» — не втрималася старша сестра Ольга, яка також була невільницею, але геть зовсім в іншому кінці Німеччини. — Та сама історія трапилася й зі мною». І тут втрутилася в розмову схвильована мати. Згадала, як після Курсько-Орловського побоїща в Устивиці отаборилися зализувати рани недобитки якоїсь німецької військової частини. Один з німців зупинився на постій в їхній хаті. Хоч-не-хоч, а довелося готувати вечерю непроханому гостю. Хазяйка дістала з липівки шматок сала. Поки смажила картоплю, німець роздивлявся розвішані на стіні під вишитим рушником сімейні фотокартки. Задивився на гарних дівчат у національному вбранні. «Хто то є?» — запитав. Тамуючи душевний біль, мати розповіла, що то її дочки, яких насильно «завербували» в Німеччину. І що їм, бідолашним, вона зиркнула на сало, про такі харчі годі й думати.

На знімках: наша героїня в ролі Оксани в п'єсі М. Кропивницького «Дай серцю волю, заведе в неволю»; Настя Пилипенко десятиліття тому.

Фото з особистого архіву Насті ПИЛИПЕНКО.

(Закінчення на 6-й стор.).

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

— Я, напевно, одягнув би маску Кота. Бо і за гороскопом народився у рік Кота, і з моїм характером та поведінкою це збігається.

На жаль, у Верховній Раді, дійсно, є дуже багато людей, які щодня ходять у масках. І не лише в одній масці, а часто змінюють своє обличчя залежно від ситуації. Скажімо, вчора були в одній фракції, а сьогодні — вже в іншій коаліції, вчора були в уряді, а нині протистоять йому і знову борються за місця в уряді. Такі люди маневрують по життю, бо вони — без внутрішнього стрижня. І це велика біда, і їхня особиста, і суспільства загалом.

вається маленьким і самотнім, — розповідає Лаура Рейніля. — Я пам'ятаю, років десять тому каталася там на лижах і раптом зрозуміла, що можу заблукати, адже навколо самі лише однакові пагорби і жодної живої душі. Дивишся на годинник і бачиш: 9-та година. А чого — ранку чи вечора? Незрозуміло...

Столиця Лапландії — Рованіємі розташована біля самого Полярного кола. У цьому казковому місті і живе приблизно з 60-х років минулого століття Дід Мороз.

Єнні Кор'юс згадує, що раніше на запитання дітей про те, де мешкає Дід Мороз, більшість фінів відповідали непевно: «Десь там, у Лапландії». Правда, деякі уточнювали, що на горі Корватунтурі («корва» — сопка і «тунтурі» — вухо; за формою гора нагадує заячі вуха). Саме завдяки цій горі-вуху Йоулупуккі чує бажання всіх дітей.

Однак це «десь там», на думку фінів, було занадто близько до кордону із СРСР. Тому Дід Мороз зрештою став столичним мешканцем. А в гості до нього щорічно приїжджає стільки людей, що аеропорт містечка довелося розширити. До останнього часу туди прилітали навіть «Конкорди»!

Фінські сезони розпочинаються в березні

Різдвяне свято у фінів присвячено родині, а ось Новий рік — інша річ. Його зустрічають у гомінливих компаніях, із друзями. Як пояснила пані посол, нині фіни полюбляють багато подорожувати, і Новий рік, а іноді й Різдво зустрічають у теплих екзотичних країнах. А чи бувають узагалі фіни в гостях у Йоулупуккі в Лапландії, чи це виключно місце паломництва туристів?

Як з'ясувалося, фіни полюбляють приїжджати до Лапландії в лютому-березні, щоб покататися на лижах. До речі, як сказала Лаура Рейніля, катаються на лижах тут іноді навіть у травні!

Фінські діти найчастіше їздять сюди не так з батьками, як зі шкільними екскурсіями. Адже, крім Діда Мороза, тут є що на що подивитися. Наприкінці 20-х років минулого століття на роздоріжжі шляхів із Соданкюля до Рованіємі встановили щит, що позначає точку Полярного кола. Відтоді це місце стало меккою для туристів і школярів, біля якого вони зупиняються і фотографуються. «Це робиться так, щоб одна нога опинилася за Полярним колом!» — пояснює Єнні Кор'юс.

Цікаво, що перша будівля на Полярному колі з'явилася в 1950 році. Її спорудили спеціально для пані Елеонори Рузвельт, котра відвідала ці місця.

Ще одна страшна таємниця

Разом із Йоулупуккі в Рованіємі живуть гноми та його дружина Муорі. Утім, існуванню останньої у Фінляндії не надають великого значення. (Мої співрозмовники навіть замислилися, чи є вона. Потім вирішили, що все-таки є.) А от гноми навіть дуже потрібні. Причому не тільки, аби допомагати Дідові Морозу, а й щоб спостерігати за маленькими гостями. Бо ж мало що може статися!

Одним з визначних місць Рованіємі є поштова контора Діда Мороза. Сотні тисяч листів із більш ніж 150 країн світу стікаються сюди. Листівки з найпотаємнішими мріями надходять протягом усього року. А в передноворічні дні листи привозять величезними вантажівками. Природно, що Дід Мороз і гноми, які допомагають йому, найчастіше не встигають відповісти кожному. Тому найбільше відповідей надсилають у ті країни, звідки прийшла найбільша кількість листів. Приміром, останніми роками японські дітлахи просто-таки завалюють Діда Мороза своїми листівками. Й відповідно японці мають більше шансів отримати відповідь. Звісно ж, кожен лист не пишуть окремо, є спеціальні стандартні бланки, у які лише вписують ім'я дитини.

Але іноді, як зауважила Єнні Кор'юс, пошта Діда Мороза одержує такі листи, на які просто не можна відповісти за шаблоном. На такі послання, що особливо зворушили серця гномів, Санта усе-таки відповідає особисто.

Детектив найкраще запивати глінтвейном

У Фінляндії кульмінаційний момент року — Святвечір, а не саме Різдво чи Новий рік. Рівно опівдні оголошується «Різдвяний спокій» у Турку — колишній столиці Фінляндії. Більшість фінів слухає по радіо церемонію, що знаменує початок свята. Потім родини сідають за перший різдвяний стіл.

Після цього виступає із привітаннями президент країни. Традиційно він (чи, як тепер, вона) виголошує промову фінською і шведською мовами. Утім, глава держави вітає фінів і з Новим роком. Проте не опівночі: у фінів не прийнято садовити за свій різдвяний чи новорічний стіл «президента в телевізорі». Ну а президент із келихом — узагалі нонсенс.

«Телевізійні святкові шоу — це розвага для самотніх людей», — упевнена пані посол. І у Фінляндії в принципі посиденьки за святковим столом обходяться без телевізора.

До свята готують так багато страв, що потім господиня може кілька днів не перейматися тим, чим нагодувати сім'ю. Найчастіше на різдвяних їстівних запасах дотягують навіть до Нового року. До речі, на відміну від різдвяних кулінарних ласощів на Новий рік у Фінляндії не гріх з'їсти і банальні сосиски з яєчнею.

Сам день Різдва проходить у Фінляндії спокійно. Усі пересичені їжею, зустріччю з Дідом Морозом, подарунками, тому традиційно це дуже тихий день.

— Найкращим подарунком для моєї мами завжди була книжка, — згадує Лаура Рейніля. — Зазвичай це був детектив. І саме на Різдво мама дозволяла собі нічого не робити, а тільки читати, читати, читати.

Наостанок залишилося з'ясувати, що Йоулупуккі п'є. З'ясувалося, усупереч нашим стереотипам він не непитущий, а-ля кока-коколовий Санта-Клаус, і водночас не відзначається почервонінням носа та нетвердою ходою, як російський Дід Мороз. Улюбленим напоєм Йоулупуккі є глінтвейн. Тож для всіх охочих відчути себе в районі Полярного кола пропонуємо його рецепт:

у велику каструлю вилити одну пляшку червоного вина, 2—3 столові ложки мадери (за бажання), додати 1/2 чашки (чи за смаком) нерафінованого цукру, 1/3 чашки родзинок, 1—2 коричні палички, 5—6 цілих гвоздик, помаранчову цедру, 1/4 чашки стружок ошпареного мигдалю. Гріти повільно, поки напій не почне парувати. Зрідка помішувати і пробувати, коли хочеться. Не доводити до температури, навіть близької до температури кипіння! Просто тримати теплим. Перед поданням на стіл можна за бажання додати горілки.

Якщо горілки додати багато, цілком можливі видіння оленів та північного сяйва.

Яна СТАДІЛЬНА.

Cyan Magenta Yellow Black

У кого під шубою грілка...

Діда мороза треба любити. Так вважає Юрій Борисьонок, знаний київський Дід Мороз. У Юрія Дмитровича в цьому році творчий ювілей — він почав «морозити» сорок років тому. І вже тридцять літ займається цим професіонально. Та навіть якби Юрій Борисьонок не мав такого дідморозного стажу і не був відомим актором у Театрі юного глядача (шанувальники знають його по виставах «Король Дроздобород», «Кіт у чоботях», «Том Сойєр» тощо), ця роль йому все одно вдавалася б. Бо як одним личить маска героя-коханця або негідника чи лопуха, так Юрієві Дмитровичу — роль Діда Мороза. Високий, ставний, з низьким оксамитовим голосом і розміреною мовою, він схожий на чарівника.

Якщо в чотири роки дитина сприймає усе за чисту монету, то шестилітнє чадо доводиться переконувати у справжності Діда Мороза. А для цього треба зробити щось дивовижне. У Юрія Дмитровича є, кажуть, коронний номер: «31 числа візьми маленьку ялинову гілочку, поклади її під подушку, і тобі присниться чарівний сон. А під ялинкою буде подаруночок. Що ти хочеш?» Відповідь — це сигнал для мами й тата. Але найцікавіше, що дітям справді сняться гарні кольорові сни.

Юрій Дмитрович уже вісімнадцять років працює на новорічних ранках у Центральному палаці дітей та юнацтва. А довгий час «дідував» у дитячих садках. Він приходив навіть до найменших — в ясельки. Це, каже Юрій Дмитрович, — жах для Діда Мороза: спробуй розвеселити діток, яким два—два з половиною роки! Заходить здоровий дідуган з товстим голосом — а вони у плач!

Юрій Дмитрович зізнається, що з дітками все-таки більше любить працювати. Бо з дорослими суцільний клопіт. Років п'ять тому Юрія Борисьонка запросили до нічного клубу. Там стриптиз, танці...

— Підійшла дівчина, добряче напідпитку, — розповідає Юрій Дмитрович. — Каже: «Діду, я хочу з тобою танцювати. А знаєш, як я вмію?» І робить «колесо». Сукня опускається, а під сукнею — нічого! Мені треба було якось викручуватися. Кажу: «Дуже навіть гарно!» Тут якийсь молодик підскакує: «Діду, дай палицю!» Мій посох врятували міцні хлопці з охорони. Питають: «Дідусю Мороз, якісь проблеми?» — «Та ось хлопець на паличку зазіхає». — «Працюйте, дідусю, працюйте...» І так чемненько, але міцненько взяли його попідруки...

А буває, жінки хильнуть зайвого: за бороду смикають, їм хочеться потанцювати і перевірити, чи все в Діда Мороза справжнє.

— А чи сам Дід Мороз уживає? — питаю.

— Я дозволяю собі випивати дві-три чарки. З випивкою трапився ще один цікавий випадок. Це було у Гродно. Новий рік у Будинку офіцерів. Лейтенанти в одному залі, капітани в другому і так далі. Мені треба було зайти в кожну кімнату з привітаннями. А там обов'язково наллють добре: усі хочуть, щоб Дід Мороз випив з ними. Мій колега-фокусник дав мені такий реквізит: на поясі під шубою — грілка, під рукою — гумова груша, з'єднана трубочкою зі склянкою. Робиш вигляд, що п'єш зі своєї склянки, грушу потроху відпускаєш, а вона всмоктує рідину. Пив, що наливали! Виходжу з кімнати, дістаю грушу, наповнену спиртним, — і в грілку. Назбирав п'ять літрів такого коктейлю, що навмисне і не зробиш! Тією сумішшю і відзначили з колегами Новий рік.

Юрій Борисьонок — популярний Дід Мороз. Його часто запрошують на корпоративні вечірки, а «великі люди» — бізнесмени, народні депутати — і на домашні свята.

— З чим приходить Дід Мороз до дітей таких батьків?

— Найчастіше дарують електромобілі, залізниці розміром на півкімнати, дівчаткам — ляльки. Якось чотирирічній дівчинці подарували ляльку, удвічі вищу за неї. Ото вона зраділа, обняла зразу.

Дід Мороз починається з костюма, вважає Юрій Дмитрович. Один з перших, ще в студентські роки, для Юрія Дмитровича мама пошила з жовтого бархатного покривала. Тепер у нього є дві шуби, борода зі справжнього волосся і ноу-хау Юрія Дмитровича — «чарівний» ціпок, з якого вилітає конфеті. Після одного випадку, коли забув бороду (буває!), завів список джентльменського дідморозівського набору: грим, дзеркало, борода, вуса, брови, перука, шапка, рукавиці, шаровари, чоботи, шуба, пояс, мішок, посох.

Удома Юрій Дмитрович не «морозить». Там хоче бути просто дідом, без костюма і гриму.

— А ви справжній дід?

— Безперечно. Моєму старшому онукові 18 років, онучці — 12.

Для Юрія Борисьонка Дід Мороз — це професія. Складна, а іноді й дещо екстремальна.

— Довелося якось «морозити» на ковзанах, — згадує мій співрозмовник. — А я катався востаннє років сорок тому. Вийшов на лід, покатався трохи — упрів так, що мусив перевдягнутися. А потім як роздрочився — годину пробув на ковзанах. Згадав повороти, піруети, почав з дітьми у квача грати... І жодного разу не впав.

Ольга СРІБНА.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

Петро СИМОНЕНКО, лідер фракції Комуністичної партії України:

— Який костюм я одягнув би? Важко сказати. За знаком Зодіака і всіма ознаками я — Лев. Тож, мабуть, вибрав би образ лева.

Щодо себе самого — ніколи маскою не був і не буду. Бо ніколи не змінював свої погляди, а лише враховував те, що вимагало від мене життя і конкретні обставини. У парламенті, справді, половина депутатів ходить у масках. У яких? Здебільшого схожих на образи із тих художніх фільмів, які у великій кількості сьогодні демонструються на екранах українського телебачення.

Між ударами дзвона лунає сміх

(Початок на 3-й стор.).

Виставка малюнків дітей-інвалідів так і називалася: «Світ японських ляльок». Її приурочили до 70-річчя імператора Японії Акіхіто. Але настрій був новорічний. Бо саме цього свята іменинниками почуваються всі. І всі, без винятку, отримують подарунки. Федерація роботодавців України презентувала чотирьом переможцям побутову електротехніку, товариство «Україна—Світ» — книги, японський університет Тенрі — японські акварелі та фломастери, ресторан «Токіо» — запрошення на святковий бенкет. А ще — кожна дитина отримала в дарунок серце. Паперове. Сімдесят штук спеціально до цього дня зробила майстер оригамі Олена Шепоренко. Виставка її робіт теж проходила в цьому залі. Сердечка для всіх: і для художників, і для декламаторів японських віршів, і для юних борців айкідо. До речі, цим бойовим мистецтвом можуть оволодівати і діти-інваліди. Як повідомив один з організаторів заходу — Андрій Попик («фонд «Гостинна пагода») — українська асоціація айкідо «Айкікай» хоче створити спеціальну групу для таких дітей.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

А ще на святі співали пісень. Мабуть, діти й не здогадувалися, що ці два веселі японці — насправді люди дуже серйозні. Пан Харада Йосінарі — перекладач української поезії японською мовою. Завдяки йому в Японії читають Тараса Шевченка та Лесю Українку. А пан Хіраю Хіраку «ганяє» на екзаменах студентів Києво-Могилянської академії. Але цього дня вони і всі численні організатори заходу (перепрошую, якщо когось забула назвати) виступали такими собі Дідами Морозами, які здійснюють мрії. А для багатьох з цих дітей мрія — вирватися за рамки хвороби, розширити свій світ. Цього дня вони відкрили для себе Японію. Правда, непоганий новорічний подарунок?

Наталя ФІЛІПЧУК.

РАДІСТЬ І ГОРДІСТЬ

Олег Гаврилюк, співак

— **Найбільша гидота**, яка відбулася цього року у світі, — це війна в Іраку. Мене радує те, що світова спільнота засудила це явище. У цьому контексті горджуся участю наших миротворців у відновленні Іраку.

В Україні вселяє оптимізм поява законів про авторське право. **Відчуваю гордість** за бій Кличка з Льюїсом, за Вєрку Сердючку, яка справила фурор у СНД. А ще — будівельний бум у Києві. **Найбільшою гидотою** вважаю політичну проституцію деяких депутатів і те, що держава не турбується про здоров'я нації. Ціни на все зростають, а зарплати смішні...

Моя особиста радість — народження третьої дитини, доньки Катерини. Горджуся і творчими досягнення — у Росії з'явилися піратські альбоми Гаврилюка, пісня «Офіцерська честь» і кліп, вийшла моя книга віршів і афоризмів «2 Я». А от байдужість держави до творчих людей вважаю справді гидотою, а ще мене обурює фінансова політика провідних каналів стосовно вітчизняних виконавців.

З НОВИМ РОКОМ!

Різдвяне сало

(Початок на 5-й стор.).

...Показала листівки від дочок із Німеччини. Німець записав зворотні адреси. Наказав загорнути сало у чистий рушник і поклав до свого ранця. Хто був той вояка і як він дістався до своєї Німеччини, ніхто не знає, але факт: кожна із сестер тоді одержала посилкою свою частину того шматка сала. Отож за різдвяним столом і згадували, що світ не без добрих людей.

— Саме такою односельці й знають Настю Іванівну, — розповідає про неї секретар Устивицької сільської ради Галина Скуйбіда. — Вона з тих, про кого поет сказав, що «не панського роду, вміє шити-прясти і носити воду». Працювала в колгоспі. Вийшла заміж за одного з кращих у селі механізаторів, фронтовика Федора Пилипенка. Виростили гарну доньку Любу, тепер, звісно, уже Федорівну. Милуються успіхами внуків. Настя Іванівна закінчила будівельний технікум — зводила житло, школи, лікарні, клуби, магазини, тваринницькі ферми...

— Якось, — згадує вона, — вечірньої пори дивилися з дідусем популярну телепередачу «Жди меня». Під враженням згадалися подруги по неволі у фашистській Німеччині. «Чи живі?» — закралась думка.

Кращої порадниці, ніж газета «Голос України», під рукою не було. Звідти й дізналася про службу розшуку Товариства Червоного Хреста України. «ГУ» і Червоний Хрест допомогли їй аж у Кривому Розі розшукати Марію Башинську, Катерину Коваленко та Валентину Мосьпан, з якими в неволі ділили порівну горе і... шматочок різдвяного сала. Уже встигла обмінятися з подругами листами.

— З нетерпінням чекаю тепла, щоб поїхати на побачення «до дівчат». А як символ добра, — каже Настя Іванівна, — повезу подругам смачного полтавського сала...

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

На знімку: бранки-українки в німецькій неволі, Настя Пилипенко з гітарою (знімок воєнних років).

Фото з особистого архіву Насті Пилипенко.

РАДІСТЬ І ГОРДІСТЬ

Леся, філолог:

— Для мене **радість цього року** — перехід на іншу роботу. Хоча вона й не за спеціальністю, та я покладаю на неї великі надії, сподіваюся, що ця робота принесе дивіденди і в особистому житті, і позначиться на кар'єрі.

Гидотою року, яка мене надзвичайно обурює, вважаю інцидент з Тузлою.

Гордість року... Одним з останніх моментів — перемога Володимира Кличка. Коли зал підводився під час виходу нашого боксера на ринг у Німеччині, я відчувала гордість. Незважаючи на скептицизм деяких українців, вважаю, що Клички створюють хороший імідж для нашої країни. Нарешті за кордоном почали розрізняти Україну й Росію.

Наталя, банківський працівник:

— **Радію**, що мене оточують хороші люди. Я маю родину, друзів, мені пощастило з колегами і з керівниками. Отакі звичайні людські взаємини, щирість та розуміння дуже важливі. Це радість і цього року, і, сподіваюся, наступного.

Найбільшою гидотою року вважаю ціни на житло. Це для мене просто катастрофа, бо своєї квартири в столиці не маю (мушу орендувати), а розраховувати на державу не доводиться —молодіжних кредитів на всіх не вистачає. Надій на іпотечне кредитування також мало, бо перший внесок та відсотки — теж чималі гроші...

Гордість року — мій чоловік. Люблячий, уважний, розумний і дуже гарний! До того ж, цього року я маю для гордості ще одну дуже особисту причину...

МАСКИ В ПАРЛАМЕНТІ

Леонід КРАВЧУК, лідер депутатської фракції Соціал-демократичної партії України (об'єднаної):

— Я міг би бути Дідом Морозом. До речі, в родині я вже виконував цю роль років п'ять, коли онуки були маленькі. Поки вони сиділи за столом, переодягався у Діда Мороза, з'являвся з торбою подарунків і говорив «дідівським» голосом.

А щодо депутатів у парламенті — вони справді постійно в масках. На трибуні — одне, у фракції — друге, на вулиці — третє... Це називається політична маска. Щодо себе самого, то вважаю, що маски не одягав, не приховував своїх намірів, але залежно від ситуації діяв так, щоб не зіпсувати ситуацію, не перешкодити позитивним тенденціям, незалежно від того, подобається це комусь чи ні. Скажімо, на президентських виборах 1991 року я знав, що Схід України хотів би мати державною мовою російську. Але на зустрічах з людьми я говорив, що обстоюватиму українську державну мову. Загалом у політиці весь час пристосовуватися — погана річ. Справжній політичний лідер не пристосовується до настроїв, а формує їх разом із політичною елітою.

Нас давила неабияка жаба...

Але життя все–таки вдалося

Новий рік — чудове свято. Доля й так щедра на сюрпризи готує в цей час свої особливі подарунки. Дванадцять років тому ми, курсанти першого курсу військового училища, готувалися, щоб заступити на варту в новорічну ніч.

У моєму взводі вчився Віталик, хлопець з Молдавії на прізвисько Мавпа. У його зовнішності справді було щось дуже зворушливо схоже з приматами, і він напевно знав про це. Недарма в його висловівленнях завжди фігурувала саме мавпа, нехай і віртуальна («Хлопці, ну чого ви автомати поставили біля огорожі в ряд? Зараз якась мавпа бігтиме мимо, хвостом зачепить, і одинадцять автоматів — до бісової матері...»). Заступаючи на варту, ми розважалися: оце то так, Мавпа зустріне на посту рік Мавпи! Але коли зачитали, хто в яку зміну і на який пост заступає, почалася істерика. Річ у тім, що Віталика до того ж призначили на другий пост. А це був склад зброї посеред училища. Будинок літерою «П» утворював три стіни поста, а четвертою були металеві грати з дверцятами. Через ці грати другий пост у курсантів усіх курсів мав одну назву: МАВПЯТНИК...

У переддень Нового року нас, трьох друзів-курсантів, доля розділила. Ми із Сашком, нині вже майором, військовим журналістом, були призначені в нічний патруль по училищу. А третього нашого товариша Андрія, на прізвисько Арчі (пізніше його відрахували з училища за недисциплінованість, і тепер він — дуже відомий український музичний критик), відпустили як місцевого жителя у звільнення до ранку. Мене і Сашка, коли блукали в новорічну ніч навколо засніжених казарм і навчальних корпусів, природно, давила неабияка жаба за однієї думки про те, що Арчі зараз у теплі і затишку давиться шампанським. Ми ковтали слину і, проклинаючи життя, що не вдалося, і долю-лиходійку, брели далі.

За півгодини після півночі нас зупинив тихий свист. Ми озирнулися і побачили Арчі. В одній його руці була затиснута пляшка шампанського, а в другій — пляшка горілки. Ось що значить друг! Полізли обійматися, поздоровляти Андрія зі святом, як раптом на дорозі з боку штабу почули гучні кроки офіцерських чобіт. Це міг бути тільки черговий — перевіряв, як ми несемо службу. Арчі шмигнув убік, а ми набули вигляду вартових собак, що перебувають напоготові. Підійшовши, черговий, худорлявий полковник, суворо запитав: «З ким це ви розмовляєте?». Ми здивовано знизали плечима. Він нас про всяк випадок обнюхав (добре, що випити не встигли!). І, заспокоївшись, повернувся в бік казарми, де світили ліхтарі. «Це що за чортівня?» — почули його здивований голос. Ми подивилися і мало не пирснули зі сміху. За ріденькою ялинкою у світлі ліхтаря дуже чітко вимальовувалася завмерла фігура Арчі. За обрисом його неможливо було відрізнити від вирізаної з чорного картону фігурки фашиста, що стискає в руках, як гранати, дві пляшки! Арчі витягли з-за ялинки; після недовгого, але дуже напруженого допиту він показав військовий квиток і був відпущений додому. А пляшки безжально знищив на місці безкомпромісний полковник.

Після повернення до казарми днювальний нам сказав: «Зайдіть до каптерки, там вас чекають». У каптерці сидів... Арчі з іншими двома пляшками! Життя вдалося.

Дмитро ФІГУРНИЙ.

...І водоспад гуркоче з неба

Новий рік без феєрверка не мислимий, як і день народження без торта іменинника. Всіма улюблений салют, як і всіма улюблені ласощі готують напередодні святкування. Про феєрверкову «кухню» нашому кореспондентові розповів художній керівник Луганського піротехнічного підприємства «Каскад» Віктор ФЕДІНА.

— Вікторе Михайловичу, а що для вас феєрверк? Забава, живий організм чи просто робота?

— Це все, вами перелічене, і ще — моя дитина. В юності піротехніка була захопленням, потім перетворилася на роботу. Але головний мотив тут не гроші, повірте. Приваблює саме відчуття свята, ризику, експерименту, народження задуманого витвору, великої дози адреналіну... На площі іноді збирається до 100 тис. осіб, усі чекають від тебе створення дива і ти це диво робиш. Відповідальність дуже велика і напруга величезна. І хоча я займаюся піротехнікою вже 20 років, це стало для мене звичною справою, все одно щоразу хвилююся: чи красиво буде, чи сподобається?

— А багато небесних картинок можете зробити?

— У піротехніці є більш як шість тисяч різних ефектів. Наприклад, 10 видів «хризантем», 15 видів «півоній», потім ще різні метелики, зірочки, сердечка... У нас жодна програма не схожа на іншу. У піротехніків немає поняття «сезонність», є інше — свято. Для травневих феєрверків, скажімо, ми здебільшого використовуємо червоний колір, різні конфігурації зірок, для Нового року — мерехтливі вогні, «плакучі верби», «парчеву корону». Що ми поки не вміємо робити, так це зображувати в небі драконів, як китайці. Їхня піротехніка вважається однієї з кращих у світі. Феєрверками в Китаї займаються відтоді, як тут винайшли порох — приблизно 1700 років.

— Чи є сьогодні мода на феєрверк?

— Мабуть, так. Сьогодні такі ефекти стали доступні не тільки для міської і районної влади, великих підприємств, а й для громадян. З'явилося багато якісної споживчої піротехніки, яку можна купити в магазині і влаштувати невеликий феєрверк або в себе у дворі, або просто в приміщенні. Це не небезпечно, якщо продукція сертифікована. А що стосується великих феєрверків, то ми за рік одержуємо 200 замовлень. Раніше — 50—70.

— Вікторе Михайловичу, чи траплялися у вас випадки, коли феєрверк не виходив?

— Якось на 9 Травня довелося розчарувати глядачів. Того вечора мрячив дощ, і частина виробів промокла. У мою відсутність молоді солдати, котрі стояли в охороні, зняли покриття з пускової установки. Порох відволожився, тому половина виробів не вийшла. В Красному Лучі на одному значному ювілеї я відмовився стріляти, бо над містом стояв великий туман. Але замовник наполягав, щоб ми працювали. Я запустив один виріб, намагаючись довести, що в умовах туману ефекту не буде. На висоті 180 метрів у тумані висіла тільки яскрава пляма. «Нічого, — каже замовник, — стріляйте». Про ефект можете самі здогадуватися. Феєрверку не страшні дощ і сніг, а ось туман — головний його ворог.

— Ваша фірма зовсім молода. Кияни і харків'яни досвідченіші, але, однак вам вдалося обійти їх на III фестивалі феєрверків у Ялті і стати переможцем одразу в кількох номінаціях. Як це вдалося?

— Додам, що в Ялті нам ще вручили диплом «За яскраву творчу думку». У піротехніці є такий ефект, як «водоспад». Одного разу за кордоном я побачив, як такий небесний «водоспад» раптом розірвався і завис у повітрі. Щось там не вийшло. У нас з колегою відразу виникла ідея: а якщо водоспад змусити розсовуватися, як завісу, і керувати цим процесом із землі? Цю картинку ми і показали в Ялті. Уявіть собі: у небі з'являється вогненний водоспад, потім він раптом розсовується по обидва боки, посередині загоряється логотип з назвою нашого підприємства — і починається небесне дійство.

— Вийшло, як у театрі: розсунулася завіса — і почалася вистава. Так, це ефектно. Скажіть, а який феєрверк цінується більше: короткий, але інтенсивний, чи довгий, щоб можна було його смакувати?

— Кілька років тому керівники Луганська попросили зробити феєрверк на 25 хвилин. Щоб він був багатим, запам'ятовуючим і на рідкість ефектним. Я почав переконувати, що 25-хвилинна постановка надто стомлююче видовище, але зі мною не погоджувалися. І тоді я сам прийняв рішення, пішов на ризик. Феєрверк, який ми відпрацювали, тривав усього 6,5 хвилин. Замовник залишився дуже задоволений, похваливши нас за те, що ми стріляли навіть більше належного часу. А коли довідалися, що салют тривав трохи більше шести хвилин, здивувалися. Небо повинне грати, переходити з одного кольору в інший, з одного малюнка — у п'ятий, десятий. І все це мало відбуватися за секунди. Ось він той ефект, коли боїшся зітхнути, чи навпаки стримати шквал захоплення. А коли на годину по чайній ложці...

— Ваша робота пов'язана з вибухами, вогнем, небезпекою. Одне слово, шкідлива для здоров'я і життя. А молоко вам за це належить?

— Це болюче для нас питання. На жаль, на державному рівні статус піротехніка дотепер не визначено. Наскільки я знаю, у Харкові цю проблему змогли вирішити на місцевому рівні. З огляду на особливий характер професії, наші харківські колеги офіційно йдуть на пенсію на 10 років раніше.

— Феєрверком можна керувати за допомогою комп'ютера?

— Київська фірма «Пірошоу» уже цим займається. З цього приводу в мене з колегами є розбіжності. Я вважаю, що піротехнік повинний відчувати виріб руками, вносити в роботу свою душу, а комп'ютерна розробка — дітище не піротехніка, а програміста. Хоча не виключаю, що майбутнє нашої професії, як видно, буде зв'язано з комп'ютерним обслуговуванням.

— Вікторе Михайловичу, а де ви зустрічатимете Новий рік?

— За пультом (сміється). 85 відсотків наших піротехніків 31 грудня працюватимуть. Якщо врахувати, що феєрверки замовлено по всій області, то, найімовірніше, до 12 години ночі багато хто з нас додому не потрапить.

— А ви коли останній раз зустрічали Новий рік у колі сім'ї?

— Напевно, це був 1991 рік. Не пам'ятаю...

Алла АНТИПОВА.

Мал. Михайла САЧКА.

ВІД КУРІННОГО

Курінний гадав, що 31 грудня, під ялинку, він оголосить переможців фотоконкурсу... Зазирнув він у свою поштову скриньку, а там лише кілька листів. Певне, інші застрягли десь у передноворічних «пробках». Тому курінний вирішив відкласти усі урочистості до гуморної суботи — 10 січня! Він сподівається, що у перші дні нового року його завалять листами із «тюленячими» приколами. Чекаємо!

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Супермаразм

У Банановому Маразмадорі у 2004 році буде все просто супер: торжество супердемократії, суперстабільність, суперзарплати, суперціни, суперзірки естради, суперовий бюджет від суперзлочинців, а все тому, що на вухах у маразмадорців локшина, котра, безперечно, також — супер!

Готовність № 1

У зв’язку з нечуваним розвитком демократії, свободи слова, надзвичайним зростанням зарплат і пенсій та іншим позитивом внутрішні війська Бананового Маразмадору у 2004 році напередодні виборів буде приведено у стан підвищеної боєготовності.

Олександр ПЕРЛЮК.

Альо!.. А тепер слухайте мене уважно...

Кор.: Ви звернули увагу — щоразу в переддень Нового року в газетах з’являється отаке оголошення **(читає):** «Усіх бажаючих привітає з Новим роком по телефону австралійський Дід Мороз...» Ми спробували з’ясувати, хто ховається за цим оголошенням, і наші пошуки, хоч як це дивно, привели не до Мельбурна чи, скажімо, Сіднея, а до нас в Одесу...

Одеський двір. Кореспондент звертається до жінки, котра виносить сміття.

Кор.: Пробачте, ми чули, що десь отут у вас живе австралійський Дід Мороз...

Жінка: А, вам Семена Марковича? Другий поверх, ліворуч, квартира вісім.

У кадрі Семен Маркович у коридорі біля телефону.

Семен Маркович (говорить з акцентом): Здрастуй, мій далекий російський друже Ваньо! Із сонячної Австралії вітає тебе австралійський Дід Мороз! **(Вішає трубку).**

Кор.: Даруйте, то це ви і є той самий австралійський Дід Мороз?

Семен Маркович: Ну чому тільки Дід Мороз? Я ще і тибетський астролог, і зняття пристріту, і виведення із запою...

Кор.: І все це — телефоном?

Семен Маркович: А що ви хочете! Новий рік лише раз на рік. Самим лише Дідом Морозом не проживеш!..

Телефонний дзвінок.

Семен Маркович (знімає трубку): Альо!.. Дуже приємно!.. А тепер слухайте мене уважно... Ви хто за гороскопом?.. Стрілець?.. Знак вогню...

З’являється огрядна скуйовджена сусідка.

Сусідка: Семене Марковичу! Годі вже займати телефон! Я чекаю на дзвінок!..

Семен Маркович: Софіє Петрівно, ви що, не бачите?! Я працюю!..

Сусідка іде, грюкнувши дверима.

Семен Маркович (продовжує): Отож Стрілець. Будьте особливо обережні щотретього вівторка кожного парного місяця. Особливо у стосунках із дружиною. Що? Не маєте дружини?.. Тоді будьте обережні щопершого понеділка. Інакше вона у вас з’явиться... Немає за що... **(Кладе трубку. Відразу — новий дзвінок. Сусідка миттю з’являється у дверях, слухає).** Альо, альо!.. Яка ще блондинка?! Яка гаряча лінія?! Ви не туди потрапили!

Сусідка вириває в нього трубку.

Сусідка: Що значить — не туди?! Це мене! (Прикривши рукою трубку) — І взагалі, якщо не вам дзвонять, не треба казати, що не туди потрапили!.. (У трубку, змінивши голос, ніжно). Так-так, це гаряча лінія... Я струнка, юна, тендітна блондинка з довгими ногами... А як тебе звуть? Мишко?.. Мишко, я знімаю із себе...

Семен Маркович скептично дивиться на неї.

Публікацію підготував Георгій ВОРОТНЮК.

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1662 р. Утворення Малоросійського приказу.

■ 1898 р. У Росії відкрилась перша міжміська телефонна лінія.

■ 1910 р. У Харкові народилася Валентина Гризодубова, льотчиця.

■ 1917 р. Декретом Раднаркому цивільний шлюб оголошується обов'язковим, а церковний — приватною справою.

■ 1918 р. Народився поет Данило Бакуменко.

■ 1943 р. Житомир визволено від гітлерівців.

■ 1970 р. Постанова Ради Міністрів УРСР про заснування літературної премії ім. Лесі Українки.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО,** Анатолій **ГОРЛОВ,** Сергій **ДЕМСЬКИЙ,** Віталій **ЖЕЖЕРА,** Іван **ІЛЛЯШ,** Світлана **ПИСАРЕНКО,** Віталій **СУДДЯ.**

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов’язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955. Загальний тираж 159000.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 0311245. **1 2 3 4 5 6 7 8 9 0**

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» **(on-line)** за адресою: **www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

Перевірте свою готовність до свята

ТЕСТ

1. Де ви маєте намір зустрічати новорічне свято?

А) Загалом, о дванадцятій ночі я вже сплю (1 очко)

Б) якщо пощастить провернути одне дільце, то на Канарах, якщо ні — то на нарах (2 очки)

В) куди мене пошлють, там і буду! (3 очки)

2. У якому вбранні зустрічатимете це свято?

А) останні десять років я усі свята зустрічаю в одному й тому само вбранні (1 очко)

Б) чорний костюм, білі капці (2 очки)

В) це секрет, можу лише сказати, що у трусах я буду вже напевне (3 очки)

3. Про який подарунок від Діда Мороза ви мрієте?

А) мрію про шикарну іномарку або хоча б про шматочок ліверки (1 очко)

Б) чи багато треба простій людині: аби наші ріднесенькі олігархи та їхні прихвостні й надалі багатіли й багатіли заради щастя всього народу (2 очки)

В) було б напрочуд добре, якби Дід Мороз у Новорічну ніч поставив у нашому дворі іще один контейнер для сміття — повний-преповний (3 очки)

4. Чи буде на вашому святі музика?

А) буде, як же без неї, ще не було випадку, щоб я ліг спати, а сусід за стінкою не врубав магнітофон (1 очко)

Б) так, я вже проплатив виступ кількох зірок світової естради на своїй віллі (2 очки)

В) музики не передбачається, а от танці будуть обов’язково! (3 очки)

5. Зустрічати Новий рік ви будете в компанії:

А) співкамерників (1 очко)

Б) тарганів (2 очки)

В) нардепів, партійних вождів, голів держадміністрацій та інших поганців (3 очки)

6. Чи знаєте ви хоча б один новорічний віршик?

А) ні, зате я знаю одну непристойну пісеньку (1 очко)

Б) декламування новорічних віршів, до того протягом цілого року — моя полум’яна пристрасть (2 очки)

В) шеф накаже — вивчу! (3 очки)

7. Чи відчувається ваш передсвятковий настрій?

А) ще й як відчувається, кулаки вже давно чешуться! (1 очко)

Б) який там настрій, коханка пообіцяла народити мені двійню (2 очки)

В) як зранку вип’ю, так у мене і з’являється передсвятковий настрій (3 очки)

8. Ким би ви хотіли бути на новорічному карнавалі?

А) квашеним огірком, щоб бути ближче до святкового столу (1 очко)

Б) масажистом Снігуроньки (2 очки)

В) податковим інспектором (3 очки)

9. Чи буде у вас ялинка?

А) моя квартира — не тайга (1 очко)

Б) після довгих дебатів ми вирішили замість ялинки взяти ще одну пляшку горілки (2 очки)

В) буде, якщо дружина, коли побачить, яку я купив ялинку, не вижене мене разом із нею на вулицю (3 очки)

10. Чи вірите ви, що новорічної ночі може трапитися чудо?

А) як мені хочеться вірити, що у новорічну ніч трапиться диво — із крану нарешті поллється вода! (1 очко).

Б) якщо не оголосити декому імпічмент — ніяке чудо не допоможе! (2 очки)

В) чудес не буває, але за гроші тобі зроблять що завгодно (3 очки)

Підрахуйте набрані очки. Якщо ви набрали від 0 до 10 очок, значить, до зустрічі Нового року ви підійшли у всеозброєнні, хіба що набоїв можна було б припасти побільше, мало що може трапитись!..

10—20 очок: до свята ви підготувалися погано. Якби ви були олігархом, то через підконтрольні засоби масової інформації могли б налаштувати громадську думку перенести Новий рік на кілька місяців, але оскільки ви не олігарх, то у вас є можливість зустрічати це свято по-людськи.

20—30 очок: до зустрічі Нового року ви абсолютно не готові, настільки ви безладний. Тому, в той час, як усі зустрічатимуть Новий рік, вам краще займатися ділом — готуватися до зустрічі міжнародного жіночого дня — 8 Березня!

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Наступний номер «ГУ» вийде 6 січня 2004 року з програмою телебачення